

VOORTREKKERSBLOED :

PAUL KRUGER

DE HONDERDSTE VERJAARDAG VAN Paul Kruger) nadert, en de beelden van het verleden, waarin hij zoo'n machtige rol vervulde, rijzen weer op.

Daar stond in 1839 een lange sliert van ossenwagens in den tegenwoordigen Oranje-Vrijstaat, honderden wagens, vlak bij de Rhenoster-rivier.

De wilde Kafferstammen, ver in 't rond, hadden er ontzag voor. Zij vertelden, dat deze Witmenschen uit de Ou-Kolonie kwamen, waarmee de Kaap-kolonie werd bedoeld, en dat de donder der bergen in de lange roeren hunner geweren sluimerde, en dat zij koning Moselekatse, den grooten Olifant, en koning Dingaen, den bloedhond van Zoeloeland, hadden verslagen.

Waar de huiven dezer ossenwagens werden gezien, kwam handel en vertier; 't werd een drukke ruilhandel aan de Rhenoster-rivier. Maar veilig was het er nog niet in die dagen; de leeuwen regeerden; en de wakkere Caspar Kruger, Pauls vader, klaagde er over, dat zijn zware ossenwagen als een gestrand schip aan de Rhenoster-rivier zou moeten achterblijven, indien 't zoo doorging. Want er ging geen week voorbij, of de leeuwen verscheurden ettelijke van zijn trekossen

Oom Caspar was met honderden Boeren uit de Kaap-kolonie getrokken, om een onafhankelijken staat te stichten. Zij zeiden, dat de Engelsche regeering hen onrechtvaardig behandelde, en om er een eind aan te maken, trokken zij de wildernis in. Deze trek was onweerstaanbaar; geen berg, hoe hoog ook, en geen rivier, hoe diep ook, kon hen keeren

Oom Caspar was Nederlandsch onderdaan geweest, maar de Engelschen waren gekomen, en in het jaar 1806 hadden zij de Driekleur der Nederlanden voor goed van het Kaapstadsche kasteel neergehaald.

De Boer kon zich met die handelwijze echter nooit verzoenen. De herinneringen aan het Nederlandsche Moederland trilden na, en dit feit heeft zonder twijfel meegewerkt, om zijn zoon Paul den markanten Hollandschen stempel op het voorhoofd te drukken. ☐

* * *

☐ „Kijk, Paul,” zei zijn vader een keer, „we gaan morgen op de leeuwenjacht, want we moeten met die rakkers van leeuwen een ernstig woordje praten. Wij zullen met ons zessen zijn, en jij gaat als krullejongen mee. Maar een geweer krijg je toch ook.” En Paul was toen veertien jaar.

Het was een vervaarlijk groote leeuw, waarmee Paul het op die jacht aan den stok kreeg. De jongen zat tusschen den leeuw en de paarden in, en toen de leeuw zich neerlegde voor den doodelijken sprong, dacht Paul: Dat is niet op mij gemunt; de sprong zal over mijn hoofd heengaan; een der paarden zal er aan moeten gelooven.

Hij wachtte den sprong met een bewonderenswaardige koelbloedigheid af, en ving den leeuw midden in den sprong met zijn kogel op. 't Was raak geweest; het geweldige dier plofte dood neer, bijna boven op den jongen. Zoo deed hij zijn proefschot als leeuwenjager.

Paul gaf 't beest een trap op zijn buik; toen brulde de leeuw. ²⁾

¹⁾ Paul Kruger werd geboren den 10^{den} October 1825.

²⁾ Zooals ieder jager bij ondervinding weet, stoot elke doode leeuw, wanneer men hem kort na zijn dood op zijn buik trapt, een kort gebrul uit. „Gedenkschriften van Paul Kruger.” ☐

☐ Zoo is het met Paul Kruger heden ook nog. Hij, de leeuw van Zuid-Afrika, is dood, maar wij hooren nog zijn kreet, vele jaren na zijn sterven: „Versterkt de banden tusschen Oud-Holland en Hollandsch-Afrika!”

* * *

☐ Paul Kruger is een van de voornaamste olifantenjagers geworden van Zuid-Afrika, maar als veldkornet, kommandant, staatsman, president heeft hij grootere daden gedaan.

Hij sprak de taal der Kaffers even gemakkelijk als zij zelve.

Er was een diepe spelonk; er bevonden zich vele honderden Kaffers in, terwijl een gewapende Boerenmacht den toegang der spelonk had afgesloten.

Hij glipte in de spelonk, en de duisternis was zijn schild. Hij sprak tot de Kaffers van overgave, en in den waan, dat hij een stamgenoot was, luisterden zij, en velen gaven zich vrijwillig over. Een keer overrompelde hij een schildwacht der Kaffers, en zich op diens plek plaatsend, leverde hij de gansche Kaffermacht aan de Boeren over.

Steeds behield hij zijn tegenwoordigheid van geest en een onuitroeibaren humor; zijn vastberadenheid was hard als de bazaltstenen der Magalies-bergen, en nooit heeft er een voortvarender ruiter over het Hoogveld van de Transvaal gejaagd dan hij. 't Is gebeurd, dat hij te paard in drie dagen tijds 500 kilometer aflegde.

Hij was een man van groote, indrukwekkende gestalte, van buitengewone lichaamskracht, en bezield met een stoutmoedigheid, die door een buitenstaander voor roekelooze vermetelheid zou zijn gehouden. Toch was ze dit niet, omdat die stoutmoedigheid met een wonderbaarlijke gevatheid en schranderheid gepaard ging. Hij was een man, door God met groote wijsheid begiftigd.

Vele malen verkeerde hij in doodsgevaren, en meer dan eens begaf hij zich alleen tusschen vijandiggezinde, achterdochtige Kafferkapiteins. Waarom maakten ze van hun overmacht geen gebruik, om hem te vermoorden? Wanneer een Kaffer vijandig gezind is, en hij is van zijn overmacht overtuigd, dan grijpt zijn hand ras naar de vlijmscherpe speer

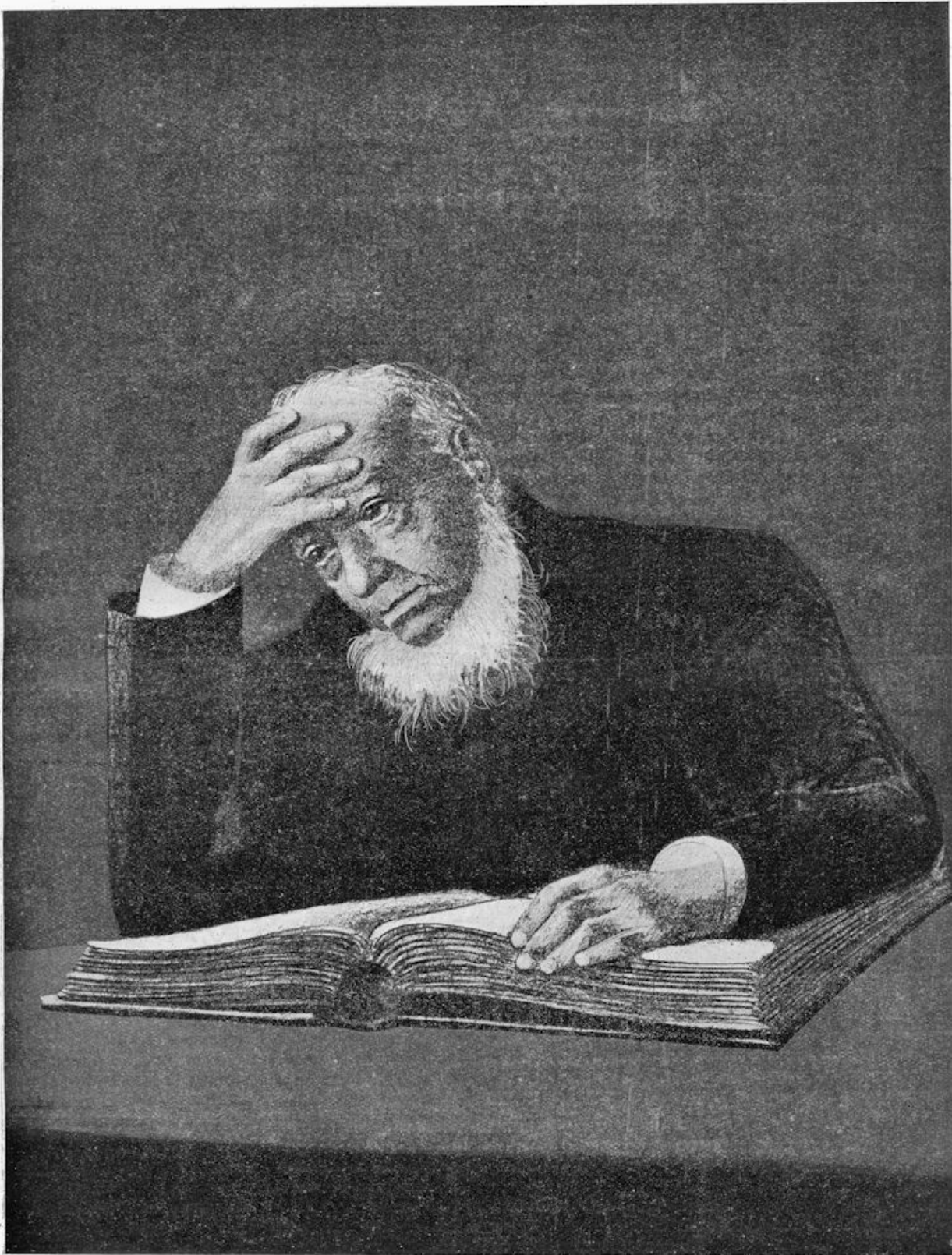
Paul Krugers leven is herhaalde malen in hun hand geweest — waarom tastten ze dat leven niet aan? Lag er iets overmachtigs in zijn geest, dat hen temde? Joeg dat ontzagwekkend oog hun schrik aan?

Hij stond een keer ongewapend tegenover een brieschenden leeuw, maar door zijn oog hield hij den leeuw in toom. Zoo hield hij ook de Kaffers in toom.

Doch er was bovendien een innerlijke kracht, die hem pal deed staan in storm en noodweer; dat was zijn Godsvertrouwen. Deze man vreesde God en anders niets ter wereld, en het geloof in de Goddelijke bescherming maakte hem onoverwinnelijk. Zijn geloof in Christus heeft hij, als het werd vereischt, beleden voor vorsten en koningen; Gods Woord was zijn kompas, en daarom ijverde hij voor gerechtigheid en vrede.

Ook voor vrede Hij was een man des vredes, en greep slechts naar het vuurwapen, om een rechtvaardigen vrede te verwerven.

In 1861 ontbrandde de oorlog tusschen de Vrijstaatsche Boeren en Moshesh, koning der Basoeto's; reeds liepen de Basoeto's moordend en plunderend de eenzame boerenhofsteden af. Kruger was een Transvaler, maar hij voelde den band met het stamverwante volk en ging met een klein kommando naar den Vrijstaat. Hij sprak met de Vrijstaatsche regeering; hij zeide, dat een goede

Naar een tekening van Joh. Braakensiek, in 1901 •
verschenen als bijlage van de Groene Amsterdammer

PAUL KRUGER OVER ZIJN BIJBEL GEBOGEN

vrede beter was dan een bittere oorlog, en als vredes-
onderhandelaar ging hij met twee Boeren naar koning
Moshesh. Paul Kruger was toen 36 jaar.

„Zijt gij Paul Kruger?” vroeg de koning verbaasd.
„De wereld is vervuld met uw daden, en ik dacht, dat
ge veel, veel ouder moest zijn.”

Toen kwam Kruger met zijn vredesboodschap.
„Waarom schiet jullie elkander toch dood?” vroeg
hij. „De oorlog benadeelt u toch ook, o koning?”

En Moshesh, die door zijn volk de „Wijze” werd
genoemd, stemde het toe, en den volgenden dag werd
de vrede reeds geteekend.

De koning keek Kruger doordringend aan.
„Zijt gij de man,” vroeg hij, „die den Kafferkapitein
Mapela uit het gebergte heeft gehaald?”

„Die man ben ik, o koning.”
Toen kwam de koning met een verrassende op-
merking.

„Weet ge, dat twee mijner dochters met Mapela
gehuwd waren? Denk nu niet, Paul Kruger, dat uw
dapperheid Mapela uit het gebergte heeft gehaald!
Het was het bestier van God, Zijn straffende hand,
omdat Mapela afschuwelijke moorden had ge-
pleegd.”

Het was Christelijke taal, waar niets tegen in te
brengen viel.

„Koning,” hernam Kruger. „gij spreekt als een Christen-
mensch, maar hoe moet ik het dan rijmen, dat gij meer
dan één vrouw hebt?”

De koning glimlachte.
„M'n lieve man, ik heb er ruim twee honderd, maar
Salomo had meer dan het dubbele aantal.”

„Weet ge dan niet, o koning, uit het Nieuwe
Testament, dat de veelwijverij is af te keuren?”

Moshesh trok de schouders op.
„Wat zal ik zeggen?” was zijn antwoord, „'t is de
natuur.”

Hij schonk aan Paul Kruger een van zijn mooiste
rijpaarden, en ze scheidden in de beste harmonie. ☒

* * *

☒ Er is geen gastvrijer volk dan het Hollandsch-Afri-
kaansche, maar achter die gulle gastvrijheid kunnen de
harde knoken schuilen van groote koppigheid.

Elke Boer voelde zich vroeger op zijn hofstede als
de ridders der Middeleeuwen op hun burchten: onaf-
hankelijk, soeverein. Het vaderland was bij velen nog
een vaag begrip, en burgeroorlogen ontbrandden. Doch
Paul Kruger, die er een leidende rol in speelde, stond
steeds met de brandspuit gereed, om het vuur te
blusschen.

Hij was een vaderlander, hij dacht aan vereenigen,
waar anderen aan scheuren dachten, en de Unie der
Vereeniging van Zuid-Afrika, die jaren na zijn dood
plaats had, was gewis in zijn geest.

De annexatie van Transvaal door Engeland in 1877
was' voor hem een grievend leed; hij stelde zich aan
de spits van zijn volk, om die onrechtvaardigheid on-
gedaan te maken.

Een jaar later brak door gebrek aan takt van Engelsche
zijde de oorlog uit tusschen Engeland en Cetewayo,
koning der Zoeloes.

De Engelsche regeering riep toen Paul Krugers
hulp in, om de Zoeloes te bestrijden. Hij kon maar
zeggen, welke belooning hij daarvoor verlangde; de
Engelsche schatkist was er goed voor, en Kruger kon
ineens millionnair worden, als hij 't wilde.

☒ „'t Is goed,” was Krugers antwoord; „de duizenden

manschappen der Engelsche krijgsmacht kunnen thuis blij-
ven, en met 500 Boeren zal ik Zoeloeland tot rust
brengen.”

„En het loon?” werd er gevraagd.
„De onafhankelijkheid van mijn land en volk,” was
Krugers antwoord.

De eisch was te hoog. De Engelschen konden dat
zaakje trouwens zelf wel opknappen, zooals zij meenden,
maar in de eerste botsing werden 1200 Engelsche
soldaten in de pan gehakt. De zoon van den ex-keizer
Napoleon III vond daarbij den dood. Later werden
de Engelschen voorzigtiger; Cetewayo werd verslagen
en gevangen genomen. Er werd destijds in Zuid-Afrika
algemeen beweerd, dat de krijgsoverste van Cetewayo
door Engelsch goud was omgekocht.

Ruim een jaar later vochten de Boeren voor hun
vrijheid. Zij behaalden schitterende overwinningen, en
Gladstone, de eerste minister van Engeland, toonde
zich groot, door hun zelfbestuur te schenken.

Twee keeren sprak ik Paul Kruger; den eersten keer
in 1884. Toen was hij nog de leeuw in zijn kracht:
forsch, ontzaglijk en geweldig. Maar toen ik hem in
1901 voor den tweeden keer ontmoette, was de leeuw
oud geworden, vermoeid van 's levens strijd, en de
eeuwige haven der ruste naderde.

Hij ligt begraven op het oude kerkhof te Pretoria;
daar rust de leeuw, de grootste zoon van Zuid-Afrika,
die met zulk een sterken ijver streed voor de onafhan-
kelijkheid van zijn land en voor de verinning der
historische banden, die Zuid-Afrika aan het Moederland
binden: het Moederland, dat den balling met zoo warme
sympathie ontving, toen de beide Boerenrepublieken
werden overheerd door het Engelsche geweld!

Vele jaren zijn er al weer voorbijgesnel. De Boeren-
republieken bezweken, en uit de puinhoopen verrees
de Unie van Zuid-Afrika. Er kwam het vorige jaar
een nationaal ministerie aan het bewind, en de nationale
idealen, waarvoor Paul Kruger ijverde, zijn ten deele
reeds in vervulling gegaan.

Terwijl zich boven zijn 75sten verjaardag een hemel
vol zwarte onweerswolken afteekende, zal het blijde
morgenrood vallen op zijn 100sten verjaardag. En legde
de Prins van Wales niet een krans op het graf van
oom Paul?

☒ Nee maar, nou sal alles reg kom! L. PENNING

GENOVEVA : (II) DOOR K. TER BEEKE

HET JONGE PAAR AANVAARDT DEN
tocht naar den Siegfriedburch, gelegen tusschen
Moesel en Rijn, in het Ardenner land.

Als zij het kasteel naderen, — zie, de hooge poort
is met bloemen versierd, met frissche rozen, witte en
roode, met groene sparretakken, met slingers van groen.

En de weg is bestrooid met welriekende bloemen
en versche bladeren.

En ter zijde van den weg, en bij de poort, en op
het slotplein staan dicht geschaard de dorpelingen, de
boeren, de krijgsknechten, — alle onderhoorigen. En
lustig wapperen de kleurige vaantjes op kanteel en
torentrans, vroolijk beiert de klok der kleine kapel, en
wuiwen de boomtoppen in den wind.

En alle onderhoorigen, en alle vrienden uit den om-
trek heffen de handen op, en juichen met luider stem: